

УДК 811.111:004.738.5+372.45

Алла Синявська

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСУ – БЛОГІВ – ПРИ НАВЧАННІ ПИСЬМА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Нині Інтернет став невід'ємною частиною нашого життя. Пошук необхідної інформації, спілкування з друзями та колегами, участь у міжнародних конференціях, шопінг, реклама товарів і послуг – ось далеко не весь спектр можливостей, які дає нам Інтернет. Не оминув він і освітянську галузь. Інтернет сьогодні – це потужне, багате джерело інформації, автентичних матеріалів, яке вимагає вмінь і навичок знаходити потрібну і необхідну інформацію. Різноманіття джерел настільки велике, що вирішити, як саме використовувати знайдений матеріал, вимагатиме чималих зусиль, досвіду і творчої уяви.

Сьогодні існує безліч розроблених освітніх електронних платформ і програм із різних навчальних дисциплін. Електронні підручники, енциклопедії, словники тощо широко використовуються у навчальному процесі. Неабияку роль відіграє Інтернет і при вивченні/викладанні англійської мови. Можливості Інтернету для вдосконалення мовної підготовки студентів, особливо у плані комунікативного та професійно орієнтованого характеру навчання мов настільки широкі, що, мабуть, жодна методика не може вважатися повноцінною, якщо вона не передбачає місця для використання Інтернет-технологій і комп'ютерних технологій загалом [3].

Питання застосування Інтернету і комп'ютерних інформаційних технологій у навчальному процесі є актуальним та стало предметом дослідження багатьох вітчизняних і закордонних науковців, серед яких слід відзначити В. Коломієць, Т. Коваль, О. Кужель, А. Литвин, А. Малей, А. Пазяк, О. Палка, Е. Полат, М. Потьє, О. Тарнопольський, Г. Шоміно, Дж. Хіггінс тощо. У роботах цих авторів розглядаються особливості навчання мов за допомогою комп'ютера, переваги та недоліки застосування Інтернет-технологій при вивченні іноземних мов, використання різноманітних Інтернет-ресурсів для розвитку навичок говоріння, читання, аудіювання. Питання застосування такого Інтернет-ресурсу, як блоги, є новим та малодослідженим у методиці викладання іноземних мов.

Мета нашого дослідження полягає у тому, щоб з'ясувати, що таке блоги, яким чином їх залучають до навчального процесу та які переваги їхнього застосування для розвитку комунікативних письмових навичок англійською мовою.

На початку ХХІ ст. у наше спілкування увійшло таке поняття, як блоги. Блог – це особиста сторінка в Інтернет-мережі, яку веде й оновлює користувач у зручний для нього час. Цей ресурс існує у віртуальному середовищі з 1998 р. й отримав велику популярність серед користувачів, тому що при його створенні і оновленні не потрібно спеціальних знань із комп'ютерних технологій і програмування. Створення особистого блогу – це справа десяти хвилин, треба лише зареєструватися, придумати назву та вибрати зразок майбутнього онлайн-журналу. Існує низка веб-сайтів, які дозволяють відкрити свій блог абсолютно безкоштовно. Одним із них є сайт Blogger (<http://www.blogger.com>). Створивши блог, ви стаєте адміністратором цієї сторінки і маєте право писати, редагувати та видаляти записи. Ваша сторінка може бути відкрита для читання та написання коментарів іншим користувачам або ж бути заблокованою для інших, крім тих, яким ви дали дозвіл. Коментарі можна зробити видимими для всіх або ж лише для власника блогу.

Незважаючи на те, що блоги були створені для приватних цілей, вони згодом стали широко застосовуватись у різних професійних сферах, особливо в журналістиці та бізнесі. У 2005 р., відповідно до відомостей, опублікованих у журналі “Fortune” блоги зайняли перше місце серед десяти технологічних ресурсів, оскільки 23 000 нових блогів створювалося щодня [8].

Блоги знайшли застосування і в освітянській сфері, зокрема при вивченні іноземних мов. Все більше і більше викладачів використовують цей Інтернет-ресурс у своїй професійній діяльності.

Оволодіння іноземною мовою залежить від сприйняття і розуміння мови. Цьому сприяє різноманітний вибір навчальної діяльності, що стимулює інтерес учнів і дає поштовх для його розвитку. Одним із таких інноваційних видів діяльності є використання блогів при викладанні/вивченні англійської мови. Сучасні дослідження закордонних вчених доводять, що вебблоги стали значущим засобом для розвитку навичок письма при вивченні іноземної мови.

Так, Дж. Арані зазначає, що близько три чверті з сорока учнів його класу надають перевагу виконанню письмових завдань у блогах, перед традиційною формою [4]. Науковці з Вільнюса провели опитування серед своїх студентів і виявили, що 82% респондентів вважають корисним у практикуванні письма та публікацій онлайн, 78% відповіли, що читання блогів і написання коментарів до них приносить велику користь при вивченні мови [7].

Перевагами застосування блогів у навчальному процесі, на думку Дж. Холла, є позитивне ставлення студентів до блогів, їхня старанність у створенні сайтів, можливість читати думки та спостереження інших учас-

ників та висловлювати свої, наявність зворотного зв'язку від студентів. До недоліків він відносить: записи часто робилися лише заради виконання завдання й отримання оцінки, зменшення з часом активності студентів у написанні коментарів, деякі з блогів віртуально ігнорувались одногрупниками, відсутність комп'ютерів і доступу до мережі Інтернет вдома [6].

Для ефективного використання такого Інтернет-ресурсу, як блоги, при викладанні англійської мови слід залучати три види навчальних блогів: блог викладача, блог учня та блог класу, які у поєднанні стають потужним засобом розвитку навичок читання та письма.

Блог викладача служить джерелом для практики читання. У ньому викладач вміщує матеріал відповідно до рівня знань студентів, їхніх інтересів і вікових особливостей. Тут робляться посилання на інші онлайн-джерела для подальшої аудиторної роботи або самостійного опрацювання. При вивченні нових слів можна подати посилання на їх пояснення. Наявність посилань у викладацькому блозі заохочує студентів до подальшої роботи із запропонованим матеріалом, що значно скорочує час для учнів на пошук необхідної інформації, допомагає збільшити впевненість і подолати труднощі при опрацюванні матеріалу.

Завдання викладача – спонукати студента до активної участі у письмовому спілкуванні. З цією метою можна використовувати запитання, загадки, проблемні ситуації тощо, які змусять їх реагувати на подану інформацію та обмінюватися думками. Він також служить для нагадування студентам про їхнє домашнє завдання, може містити посилання на навчальну програму, вимоги щодо кінцевого результату курсу, критерії оцінювання тощо.

Досвід показує, що викладачеві слід регулярно оновлювати інформацію у своєму блозі, постійно тримати зв'язок зі студентами через письмові коментарі й обговорення. Це сприятиме підтриманню інтересу в студентів і заохочуватиме їх до активної участі та розвиватиме комунікативні навички письма.

Наступний вид навчального блогу – особистий онлайн-журнал кожного студента, який може вестися як окремо кожним учнем, так і невеликими групами. При вивченні мови цей вид блогу найбільше підходить для розвитку навичок читання та письма. Після завдань на читання слід давати письмові завдання на висловлення власних думок щодо прочитаного, складання тез, пошук незавершеної інформації та посилання на дотичні сайти тощо. Ідея застосування цього засобу полягає в тому, щоб дати студентові відчуття впевненості у своїй діяльності. Оскільки свій блог студент веде переважно вдома, він не обмежений часом, може застосувати різноманітні допоміжні матеріали, психологічна атмосфера є сприятливою для продуктивної праці. Кожен студент усвідомлює, що написане ним буде

прочитане його однолітками або іншими Інтернет-користувачами, що розвиває відчуття відповідальності за свою роботу, тому він намагається зробити це якомога краще, застосувавши знання з граматики та лексики, знайшовши цікавий матеріал, фото- або аудіофайли.

Створення блогу цілим класом є результатом спільної творчої роботи всіх учнів. Його метою може бути розроблення інформативної дошки онлайн, де учні можуть писати повідомлення, розміщувати малюнки, фото, обговорювати події з життя класу. Також тут можна вносити пропозиції щодо проведення майбутніх заходів, пропонувати теми для подальшого обговорення, створювати рекламні оголошення тощо. Це також може бути засобом для розробки проектних завдань при вивченні мови, що дасть учням змогу розвинути не лише письмові навички, але й організаторські та дослідницькі.

Цей вид блогу може служити віртуальним простором для встановлення міжнародних контактів, що сприятиме розвитку мовної компетенції. Два або більше класів із різних країн матимуть доступ і право редагування й оновлення інформації, що, у свою чергу, підсилить бажання та заохочуватиме учнів до письмового спілкування.

Розглянувши особливості кожного з виду навчальних блогів, можна стверджувати, що їхнє поєднання та системне впровадження у навчальний процес має незаперечні переваги для вдосконалення не лише письмових навичок учнів, але й дослідницьких, організаторських здібностей, дає відчуття відповідальності, осмисленості та впевненості, розвиває вміння самостійної та колективної праці.

Серед переваг, які мають блоги при вивченні іноземної мови, англійської зокрема, учені відзначають такі: блоги – це корисний допоміжний засіб для викладача, який має змогу швидко створити, оновити, переглянути навчальний матеріал; це джерело, яке заохочує пошукову діяльність учнів завдяки посиланням на інші веб-сторінки англійською мовою [5]; блог додатково розвиває навички читання; написані роботи учнів читає не лише викладач, але й інші учні, а також сторонні читачі; функція автоматичного та хронологічного розташування всіх письмових повідомлень у блозі дає змогу швидко знайти потрібну інформацію [8]; відкритість блогів для інших користувачів стимулює учнів до ретельнішого обдумування своїх висловлювань, тому граматична правильність і лексичне наповнення набувають більшого значення [7]; це засіб, який дозволяє створити процес співпраці при навчанні іноземної мови завдяки можливості писати коментарі на повідомлення інших учнів; розвиток аналітичних і критичних умінь студентів.

Проте цей Інтернет-ресурс має і свої труднощі: вимагає досить значних затрат часу викладача на перевірку та студента на створення й

опублікування матеріалу, втрата інтересу студентів через одноманітність, майже повна відсутність читачів ззовні.

Вивчивши всі факти за і проти використання блогів при вивченні англійської мови, слід наголосити, що кожна технологія навчання потребує кропіткої та ретельної підготовки і подальшої праці. Якщо викладач зацікавлений у застосуванні цього ресурсу на своїх заняттях, він докладе максимум зусиль, щоб зробити цей метод успішним, ефективним і результативним. Адже результати досліджень доводять, що залучення блогів у навчальний процес, зокрема для вивчення іноземних мов, допомагають досягти однієї з навчальних цілей – розвитку й удосконалення діалогічного письмового спілкування англійською мовою.

Таким чином, розроблений Інтернет-ресурс – вебблог – з метою особистого використання у вигляді щоденника, знайшов своє застосування і в освітянському середовищі. Наше дослідження доводить, що він має великий потенціал як потужний засіб для розвитку письмових комунікативних навичок при викладанні англійської мови. Він є елементом комбінованого навчання, який сприяє підвищенню мотивації учнів, дозволяє здійснити принцип індивідуалізації навчання, посилює сприйняття та розуміння іноземної письмової мови, що сприяє розвитку здібностей учня та підвищенню рівня володіння англійською мовою зокрема.

1. Интернет в гуманитарном образовании : учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / Под ред. *Е. С. Полат*. — М. : Владос, 2001. — 272 с.
2. *Кужель О. М.* Використання персонального комп'ютера у вивченні іноземних мов / *О. М. Кужель, Т. І. Коваль* // Нові інформаційні технології навчання в навчальних закладах України : наук.-метод. зб. — Вип. 8 : Педагогіка / Редкол. : *І. І. Мархель* (гол. ред.) та ін. — Одеса : Друк, 2001. — С. 23.
3. *Тарнопольський О. Б.* Використання Інтернет-технологій у навчанні англійської мови для професійного спілкування студентів немовних спеціальностей / *О. Б. Тарнопольський* // Вісник Житомирського державного університету. — Випуск 53. Серія “Педагогічні науки”. — 2010. — С. 47—51.
4. *Arani J. A.* Teaching Writing and Reading English in ESP through a Web-Based Communicative Medium : Weblog / *J. A. Arani* // ESP-World. — Vol. 4. Issue 3(11). — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.espworld.info/Articles_11/TeachingReadingand Writingin ESPthroughaWeb-BasedCommunicativeMedium.htm
5. *Campbell A. P.* Weblogs for Use with ESL Classes / *A. P. Campbell* // The Internet TESL Journal. — Vol. IX. No. 2. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://iteslj.org>
6. *Hall J. M.* Weblogs in English Teacher Training / *J. M. Hall*. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.englisheducation.iwate-u.ac.jp/Hall/Blogs/BlogFrontPage.htm>

7. *Kavaliauskienė G.* Application of Blogging for Learner Development / *G. Kavaliauskienė, L. Anusienė, V. Mažeikienė* // Journal of Language and Learning. — Vol. 4. — No. 2. — 2006. — P. 133-143. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.jllonline.co.uk/journal/jllearn/4_2/LEARN1.pdf
8. *Wu W.-S.* Using blogs in an EFL writing class / *W.-S. Wu.* — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://web.chu.edu.tw/~wswu/publications/papers/book_chapters/01.pdf

Стаття надійшла до редакції 22.01.2013

А. Синявская

Использование Интернет-ресурса – блогов – при обучении письма на английском языке

В статье рассматривается использование веб-ресурса – блогов – при изучении английского языка для развития коммуникативных навыков письма. Виды блогов, которые используются в учебных целях, их применение, преимущества и недостатки стали предметом нашего исследования.

Ключевые слова: Интернет-технологии, интернет-ресурс, блог, развитие коммуникативных письменных навыков, повышение мотивации.

А. Synyavska

Using of Internet Resource “Blogs” for Teaching English Writing

Using of blogs at teaching English for communicative writing skills development is under consideration of the article. Types of blogs used for teaching purposes, their implication, advantages and disadvantages are the subject of the investigation.

Key words: Internet technologies, Internet resource, blog, communicative writing skills development, motivation enhancing.

Рецензент – кандидат біологічних наук,
старший науковий співробітник Н. О. Постригач